

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price \$1.50 2010.06.02 Nr. 21 (3194)

Vaclovo Rato paroda Kaune

Šių metų gegužės 7 dieną Nacionaliniame M. K. Čiurlionio Dailės muziejuje buvo atidaryta Vaclovo Rato - Rataiskio gimimo šimtmečiui skirta meno darbų paroda. Atidaryme dalyvavo menininko dukra Ramona Ratas - Zakarevičienė su vyru Ramučiu. Daugiau apie parodą skaitykite "M.P." psl. 5. Nuotraukoje – parodos atidarymo metu Ramona Ratas-Zakarevičienė (centre) su pussesere Jūrate (kairėje) ir Eva Tombakienė (dešinėje).

Vytautas
Donela

Lietuvos įvykių apžvalga

Virš 10,000 eurų – reiks deklaruoti

(*lietuviams.com*). Vyriausybė pritarė Vidaus reikalų ministerijos parengtoms Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pataisoms ir siūlys Seimui nustatyti asmenims iš Lietuvos į Europos Sąjungos (ES) šalis vykstantiems ar grįžtantiems iš jų deklaruoti grynųjų pinigų sumas, viršijančias 10,000 eurų ar atitinkamas sumas kita užsienio valiuta. Tokiu būdu siekiama mažinti oficialiai neapskaiytą ekonomiką bei tobulinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos teisinę bazę.

(Šis įstatymas palies ir keliaujančius į Lietuvą iš Australijos, nes prieš įskrendant į Lietuvą jie turi persėsti kurioje nors Europos Sąjungos valstybėje ir tokiu būdu į Lietuvą atskrenda iš ES. Red.)

Atsivėrus vidinėms Europos Sąjungos sienoms, nusikalstamu būdu įgytų lėšų išvežimas iš Lietuvos ar įvežimas į ją tapo paprastas bei nekontroliuojamas. Tarpautinė praktika rodo, kad grynųjų pinigų gabenimas per sieną plačiai naudojamas teroristų finansavimo ir pinigų plovimo schemose, o priimtas įstatymas, anot Vyriausybės, leistų efektyviau taikyti šių nusikalstamų veikų prevencijos priemones. Koreguoti teisinę bazę rekomendavo ir Europos Tarybos Ekspertų komiteto dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu, ekspertai.

Memorandumas dėl senų bylų

Neseniai buvo parengtas memorandumas, kuriuo smerkiamas neefektyvus teisėsaugos institucijų darbas buvusių KGB bendradarbių, skundikų ir kolaborantų bylose. Jį parengė pasipriešinimo okupacijai organizacijų darbo grupė, kurią sudarė Algirdas Endriukaitis, Balys Gajauskas, Algirdas Patackas, Petras Plumpa bei Nijolė Sadūnaitė.

Dokumente teigiama, kad sovietiniu mentalitetu pasižymintys teisėjai bei prokurorai esą vienašališkai vertina Lietuvos pasipriešinimo dalyvių, partizanų veiklą bei dirbtinai tęsia buvusių čekistų, KGB bendradarbių ir kitų kolaborantų teismo procesus.

Memorandume pateikiama įvairių atvejų, pavyzdžiui Kauno apygardos teisėja savo sprendime rašo, kad okupacijos metais padarytos žalą iš nuteisto buvusio čekisto ir agentės išieškoti pagal Konstituciją neįmanoma, nes tuomet ji tiesiog negaliojo, o 2008-aisiais kitas to paties teismo teisėjas asmeniui, kuriam dalyvaujant nušautas tremiamasis, skyrė 2 metų bausmę, įpareigodamas jį pernakt būti namuose, nesilankyti restoranuose, kavinėse ir pasilinksminimų vietose.

Atgijo lombardai

Prasidėjus sunkmečiui, žmonės vėl prisiminė lombardus, kuriuose už užstatą galima greitai pasiskolinti pinigų. Lombardų savininkai neslepia, kad pastaruoju metu tokių užstatų pastebimai padaugėjo, jie turi nuolatinių klientų, tačiau neigia, kad šis verslas klesti. Atlikus žurnalistinį tyrimą paaiškėjo, kad lombardų darbuotojai

Nukelta į 2 psl.

Baltijos jūros viršūnių susitikimas

Baltijos jūros šalių viršūnių susitikimas, bene aukščiausio lygio per pastaruosius kelerius metus renginys Vilniuje, vyks birželio 1-2 d. Į jį buvo pakviesti 11 organizacijai priklausančių valstybių premjerai ir Europos Komisija, taip pat Baltijos jūros parlamentinės konferencijos vadovai.

Viršūnių susitikimas vainikuos metus užtrukusį Lietuvos pirmininkavimą tarybai. Liepos 1-ąją šias pareigas iš Lietuvos perims Norvegija. Premjerų susitikimai tradiciškai rengiami kas dvejus metus. Tarybai priklauso 11 valstybių (Danija, Estija, Islandija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Norvegija, Rusija, Suomija, Švedija, Vokietija) ir Europos Komisija.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel į Vilnių užsuks tik kelioms valandoms. Ji turės laiko susitikimams su Prezidente Dalia Grybauskaite bei Vyriausybės vadovu Andriumi Kubiliumi ir neformaliai vakarienei su kolegomis. Vakariene, bene pagrindinis viršūnių susitikimo renginys, vyks Chodkevičių rūmuose. Iškart po vakarienos Angela Merkel planuoja išskristi iš Vilniaus.

Kiek ilgiau Lietuvoje viešės Europos Komisijos atstovas Jose Manuel Barroso – greičiausiai iš Rostovo prie Dono, kur

vyks Europos Sąjungos ir Rusijos viršūnių susitikimas. Atvykęs birželio 1-ąją, kitą dieną jis dalyvaus ne tik BJVT debatuose, bet ir Baltijos plėtros forumo „Iššūkiai Europai – sprendimai regionui: darbo, investicijų ir tvaraus augimo darbotvarkė“. Priešpiet „Litexpo“ rūmuose bus surengta bendra sesija.

Rusijos premjeras Vladimir Putin neatvyks. Tai patvirtino Lietuvos užsienio reikalų ministerijos atstovas. Rusijai atstovaus vicepremjeras Viktoras Zubkovas. Tai būtų buvęs pirmas buvusio Rusijos Prezidento ir dabartinio vyriausybės vadovo V. Putin'o, kaip oficialaus pareigūno, vizitas į Lietuvą. 2000-2008 m. Prezidentu buvęs, dabar vyriausybei vadovaujantis V. Putin dar nesilankė Lietuvoje kaip oficialus Rusijos atstovas. 1997-ųjų rugsėjį į Lietuvą buvo atvykęs tuometis premjeras Viktor Černomyrdin.

Atsakymo kol kas nėra iš Islandijos bei Lenkijos. Lenkijos D. Tusk'ą nuo dalyvavimo gali sulaikyti ne tik politinė situacija – artėja Prezidento rinkimai, kuriuos teko paankstinti po šalies vadovo Lech Kaczynski žūties, bet ir potvynis – gyventojai atidžiai stebi, kaip valdžia reaguoja į gamtos nelaimės. Gamtos nelaimės pergyvena ir Islandija. (Pagal DELFI.lt)

Q, W, X – daina be galo

Seime siūloma dar kartą iškelti diskusiją dėl vardų ir pavardžių rašymo lotyniško šrifto rašmenimis, būtent **q, w, x**, kurių nėra lietuviškoje abėcėlėje ir kurių todėl negalima naudoti Lietuvos Respublikos dokumentuose. Seime dabar užregistruotas įstatymo projektas, kuriuo siūloma asmenvardžius pagrindiniame asmens dokumento lape rašyti ir "tais kitais" lotyniško šrifto rašmenimis, o papildomame lape – būtų rašoma tik pagal lietuvišką abėcėlę.

„Toku būdu būtų pasiektas geresnis sprendimas – šalies gyventojai, kurių vardai bei pavardės rašomi kitais nei naudojami Lietuvoje lotyniško pagrindo rašmenimis, galėtų turėti neiškraipytus asmenvardžius, o kartu – išliktų ir jų vardų bei pavardžių lietuviškasis variantas, įrašytas gretimame lape“, – teigia vienas iš projekto iniciatorių. Liberalų sąjūdžio frakcijos narys Petras Auštrevičius.

Jei liberalų siūlymas būtų patvirtintas, pagrindiniame asmens dokumento lape būtų galima asmenvardžius rašyti ir kitais lotyniško pagrindo rašmenimis, o antrajame dokumento lape – sulietuvinčius asmenvardžius. Tačiau, kitomis nei naudojamos lietuvių kalboje lotyniško pagrindo raidėmis pavardė būtų įrašoma į dokumentus tik tada, jei ji šiais rašmenimis įrašyta dokumento šaltinyje, pvz. gimimo liudijime.

„Asmenvardis yra unikalus konkretaus žmogaus tapatybės žymuo. Būtent todėl vienoje valstybėje kaip nors pakeičiant prigimtinių jo vardą ar pavardę gali būti ne tik pažeidžiamos žmogaus teisės, bet ir sudaroma sunkumų asmeniui keliaujant iš vienos valstybės į kitą darbo, mokslo ar kitais tikslais. Kartu atsisakymas suteikti nepakeistą sutuoktinio ar vieno iš tėvų pavardę pažeidžia teisę į bendrą šeimos pavardę“, – teigia Liberalų sąjūdžio frakcijos narė Dalia Kuodytė. □

Ginčas dėl Sabonio pastatų Nerijoje

Po to, kai Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (AT) nurodė nugriauti UAB "Sabonio klubas ir partneriai" Preiloje pastatytą botelį (boatel = hotelis atvykusiems laivais), bendrovė greičiausiai prašys atnaujinti bylą. O jei pastatai vis dėlto būtų nugriauti, verslininkai kreiptųsi į Europos Žmogaus Teisių Teismą ir iš valstybės pareikalautų milijoninių sumų. Formaliai UAB "Sabonio klubas ir partneriai" nugriauti neteisėtai pastatytus statinius turi per 6 mėn. nuo teismo sprendimo. Klaipėdos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus

vedėja Lilija Misiulienė teigė, kad statytojams nesiėmus griovimo veiksmų, tai būtų daroma valstybės lėšomis. UAB "Sabonio klubas ir partneriai" advokatas Gintaras Černiauskas "Vakarų ekspresui" sakė, kad, pasitarus su verslininkais, nutarta prašyti atnaujinti bylos nagrinėjimą. "Man tik įdomu, kam naudinga buvo sukelti tą chaosą ir teisinį precedentą. Niekas neįrodė, kad nors vienas leidimas gautas neteisėtai. Valstybė leido statyti, bendrovė statė, o po kurio laiko nuspręsta, kad viskas - neteisėta, ir atsakomybė permesta ant statytojų pečių", - argumentavo teisininkas.

◆ Jamaikos vyriausybė ilgai atsisakinėjo suimti masinės narkotikų kontrabandos į JAV organizatorių Christopher "Dudus" Cole ir išduoti jį JAV teismui. Galiausiai ministro

pirmininko Bruce Golding pažadas suimti Cole privedė prie visą savaitę trukusių kovų Jamaikos sostinėje Kingston tarp policijos ir kriminalinio pagrindžio, saugojusio Christopher Cole.

Gegužės 23 d. įvestas apgulos stovis iki gegužės 28 d. Žuvo bent 73 žmonės, 980 žmonių suimti. Daugumas suimtųjų buvo paleisti gegužės 29 d., bet policijai nepasisekė surasti "Dudus" Cole.

◆ Gegužės 27 d. bepilotis eksperimentinis JAV karo lėktuvas pakilęs nuo skrendančio B 52 bombonešio Kalifornijos valstijos pakrantėje, pasiekė naują greito skridimo rekordą. Daugiau kaip 3 minutes jis skrido greičiu, viršijančiu 5600 km/val., prieš įkrisdamas į jūrą, pagal numatytą planą.

Šio lėktuvo X - 51 WaveRider, motoras beveik neturi judančių dalių.

◆ Gegužės 27 dieną Šiaurės Korėjos oficiali žinių agentūra pranešė, kad Šiaurės Korėja atsimeta nuo sutarties, kurios tikslas buvo apsaugoti Šiaurės ir Pietų Korėjas nuo atsistatytinių karinių susidūrimų. Nuo dabar Šiaurės Korėja reaguos puolimu, jei Pietų Korėja pažeis ginčijamą skiriamąją tarpvalstybinę sieną Geltonojoje jūroje.

◆ Gegužės 28 dieną Kinijos ministras pirmininkas Wen Jiabao atvyko į Pietų Korėją tartis su Pietų Korėjos prezidentu

Lee Myung-bak ir Japonijos ministru pirmininku Yukio Hatoyama dėl įtemptos padėties išlyginimo. Pietų Korėjai ir Japonijai nepasisekė paveikti Kiniją pasmerkti Šiaurės Korėją dėl Pietų Korėjos karo laivo torpedavimo ir 46 jūreivių mirties.

◆ Gegužės 28 dieną maoistai sukilėliai Indijos šiaurėje nuvertė nuo bėgių keleivinį traukinį tarp Kolkata ir Mumbai miestų. Žuvo 145 žmonės, virš 100 sužeistų.

◆ Gegužės 28 dieną išsiveržė ir Pacaya ugnikalnis, 50 km į pietus nuo Gvatemalos sostinės. Žuvo du žmonės, vienas jų televizijos reporteris, atvykęs stebėti išsiveržimo. Evakuoti 1900 žmonių.

◆ Gegužės 29 dieną Utah valstijoje JAV nuo kraujo išsiliejimo smegenyse mirė 42 metų amžiaus kino ir televizijos aktorius Gary Coleman. 142 cm ūgio Gary ypač išgarsėjo savo vaidmenyje kaip baltojo tėvo išūnytas juodasis berniukas serijale "Different Strokes".

◆ Gegužės 29 dieną antrą kartą aplankęs naftos išsiliejimo nuniokotą Louisiana valstijos pajūrį JAV prezidentas Barack Obama pripažino, kad tai didžiausia gamtos aplinkos katastrofa bet kada JAV istorijoje.

Gegužės 30 dieną British Petroleum bendrovė pranešė, kad nepasisekė jos paskutinis bandymas sustabdyti naftos išsiliejimą. Pusantro kilometro gelmėje robotai sekančią savaitę bandys dar vieną būdą išsiliejimui sustabdyti, bet greičiausiai naftos išsiliejimas tęsis iki rugpjūčio mėnesio, kada numatoma greta "Deepwater Horizon" katastrofos vietos išgręžti kitą šulinį, kuris susilpnintų dabartinio išsiliejimo jėgą ir įgalintų robotus sėkmingai užkimšti gręžinio skyles.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

nelabai mėgsta viešumą. Galbūt taip yra ir todėl, kad lombardų klientų ratas labai įvairus. Matyt, nėra paprastas sutapimas ir tai, kad lombardų daugiausia įsikuria tuose rajonuose, kuriuose įvykdoma daugiausia vagysčių. Labiausiai lombarduose laukiama klientų, atnešančių aukso dirbinių. Auksas visais laikais buvo geriausia ir patikimiausia valiuta, be to, per pastaruosius metus jis gerokai pabrango. Be juvelyrinių dirbinių, lombarduose didelę paklausą turi mobiliojo ryšio telefonai.

Kurortai bando pritraukti

Druskininkai ir Birštonas atrado receptą, kaip net sunkmečiu pritraukti poilsiautojų – jie kratosi sezoninio kurorto etiketės ir bando privilioti rusų. "Atsikratėme sezoninio kurorto etiketės. Be to, šiemet smarkiai mažinome kainas. Pernai dar nesusivokėme įkrite į krizę, tad ne visi spėjo sumažinti kainas tiek, kiek reikia", - sakė Druskininkų viešbučio "Europa Royal" direktoriaus pavaduotojas. Druskininkai mėgina nutiesti rusams dar patogesnę kelią atvykti į Druskininkus - skristi iš Maskvos į Gardiną Baltarusijoje, o nuo šio pusšimtį kilometrų atriedėti autobusu.

Lietuvos pajūrio kurortams sėkmė kol kas nesišypso. Palangiškiams telieka apgailestauti - gerokai sumažėjo kaimynų latvių, mažiau į Palangą plūsta ir rusų bei baltarusių. Latvių galimybes išstis Lietuvoje apkarpė krizė, o kaimynus iš Rytų paviliojo kiti kurortai.

Geriausiai sekasi Birštonui. Ten svečių padaugėjo 26%.

Prekyba sekasi Londone

Londone įsikūrusi „Lituanica UK Ltd“ jau planuoja atidaryti naują prekybos centrą. Pirmasis, įsikūręs Rytų Londone, savininkus džiugina – čia kuriasi amatininkai. Tai bus antras įmonės valdomas prekybos centras Anglijoje ir jį planuojama įkurti jau ne Londone. Investicijoms skiriama 7 mln. Lt. Pernai Rytų Londone pradėjęs veikti 2500 kv. m ploto objektas viršijo bendrovės vadovų lūkesčius.

"Matome, kad centras, kuris tapo tarsi emigrantų traukos vieta, atsiperka. Tokį patį kursime ir kitame mieste. Plėsimės ir didmenos urmo verslą, nes daugėja emigrantų, kurie atidaro savo parduotuves", - dėsto Rolandas Sakauskas, „Lituanicos“ savininkas.

Žuvo Alina Plechavičiūtė

Automobilio avarijoje žuvo Žemaitijos šviesuolė, tarpukario Lietuvos generolo Povilo Plechavičiaus dukterėčia Alina Plechavičiūtė-Veigel. Nelaimė atsitiko praėjusią savaitę. 87 metų A. Plechavičiūtė-Veigel vairavo lengvąjį automobilį ir susidūrė su priešprieša atvažiuojančia mašina. Nors įvykio aplinkybės dar tiriamos, manoma, kad pagyvenusią moterį ištiko priepuolis dar prieš susidūrimą. Liudytojai pasakojo matę vairuotoją palinkusią prie vairo. Gali būti, jog senolė buvo be sąmonės. A. Plechavičiūtė-Veigel į Lietuvą grįžo pirmaisiais nepriklausomybės metais. Apsigyvenusi netoli Plungės, ji atkūrė Plechavičių giminės sodybą. Plungės krašto žmonės šią moterį vadino geradare.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir "Bernardinai".

"Skamba skamba kankliai".

Šių metų Vilniaus festivalis yra išskirtinis tuo, kad dalis renginių yra skirti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui ir Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti.

"Skamba skamba kankliai" šiemet taip pat išsiskiria alternatyviomis folkloro interpretacijomis nuo verpimo ratelių skleidžiamų garsų iki folkldžiazo vakaro. Festivalis vyko gegužės 27-30 dienomis.

Priešingai nei pernai, šiemet festivalio organizatoriai teigia sulaukę pakankamos paramos iš valdžios, tad galėjo nudžiuginti Vilniaus gyventojus ir svečius ir kitomis naujovėmis: pasakojamąja tautosaka, vaišių dainų ir naktinių šokių vakarais "Alaus namuose", kadrilinais šokiais, įvairių tautų tradicinių šokių pamokomis, romanų vakaru.

Festivalis ketvirtadienį prasidėjo fotografijų parodos atidarymu ir pasidainavimų vakaru "Lietuvos broliai į vainą jojo" Lietuvos technikos bibliotekos kieme. Vėliau Teatro, muzikos ir kino muziejaus kieme pasirodė viduramžių muzikos grupė iš Baltarusijos "Sary Olsa" bei svečiai iš Žaliojo Kyšulio.

Šv. Ignoto bažnyčioje skulptorius Mindaugas Tendziagolskis, audiovizualinio meno kūrėjas Vaclovas Nevčesauskas ir muzikantas Viktoras Diawara atliko "Verpimo ratelių sutartines", pasirodė svečiai iš Udmurtijos ir Ukrainos.

Taip pat buvo surengtas pasakojamosios tautosakos karo tematika vakaras ir nak-

tisokiai "Alaus namuose".

Penktadienį vyko Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui ir Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms skirtas koncertas "Balnokim, broliai, žirgus" Rotušės aikštėje, tradicinių įvairių tautų šokių vakaras, svečių iš užsienio, tarp jų – savo muziką etnotranzu vadinančios dūdmaišių ir būgnų grupės iš Latvijos "Auli", koncertai.

Taip pat naujoje vietoje – Šv. Ignoto bažnyčioje – skambėjo sutartinės, karinės istorinės dainos "Išjoj brolis karelin", Juokų, anekdotų ir melų vakaras "Alaus namuose".

Šeštadieniui Vilniaus instrumentinio folkloro grupė Vydraga, džiazo pianistas Arūnas Šlaustas su moksleiviais surengė kompoziciją "Skamba skamba", džiazo motyvai skambėjo ir atliekant Klaipėdos krašto dainas. Taip pat vyko tradicinis kapelių ir naujų romanų vakarai, tautodailininkų mugė, vaišių dainos ir kiti renginiai.

Tarp sekmadienio renginių – tradicinių liaudies giesmių valanda, vaikų folkloro šventė "Saulytė", tradicinės dainos, šokiai ir muzika Vilniaus senamiesčio kiemuose, skveruose, gatvėse, festivalio dalyvių eitynės iš V. Kudirkos į Rotušės aikštę bei baigiamasis koncertas Rotušės aikštėje.

Šiemet, anot organizatorių, gausiems festivalio renginiams Kultūros ministerija skyrė 50,000 litų, 52,000 litų atseikėjo Vilniaus savivaldybė.

Daug dingusių vaikų

Kaip praneša BNS, Dingusių žmonių šeimų paramos centro direktorė Ona Gustienė sako, jog nors oficiali statistika nurodo šalyje esant 700-800 dingusių vaikų, išties skaičiai kur kas didesni ir nežinomi. "Mes nežinom iš tikrųjų, kiek yra dingusių vaikų. Tik ledkalnio viršūnė tie 700 ar 800 dingusių vaikų", - spaudos konferencijoje Seime sakė ji.

Pasak jos, apie dingusius vaikus nepraneša ir finansavimo prarasti nenorinčios globos įstaigos, ir asocialios šeimos, ir netgi į socialinės rizikos grupę nepatenkančios šeimos, tiesiog turinčios problemiškus vaikus. Tokios šeimos mano, jog vaiko dingimas – eilinis pabėgimas iš namų, kai tuo tarpu vaikas jau būna įpainiotas į prekybos žmonėmis pinkles.

Pasak centro vadovės, kur kas tikslesni

dingusių vaikų skaičių būtų galima spėti pagal mokyklos nelankančių vaikų skaičių. "Šiuo metu mokyklos nelankė 5,000 vaikų, ką jie veikia, kur jie yra? Kai pradėjo aiškintis, paaiškėjo, kad dėl 2,700 vaikų aišku, jie turbūt migravo, o kur yra 2,300?",

Spaudos konferencijoje dalyvavusi Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos pirmininkė Vincė Vaidevūtė Margevičienė sakė, jog oficialiai 2008 metais buvo 853 ieškomi vaikai, 2009 - 787 ieškomi vaikai. "Skaičiai yra kraupūs, tai tikrai yra labai dideli skaičiai, ir dauguma tų dingusių vaikų tampa prekybos žmonėmis aukomis", - sakė parlamentarė.

Jos pateiktais duomenimis, net 37 % patekusių į prostituciją yra 14-18 metų.

Pagrobė laivo kapitoną

Prie Nigerijos krantų piratai atakavo jau antrą Lietuvos laivą. Pernai rugpjūtį ten užpuolikai nelaisvėn paėmė penkis lietuvių jūrininkus, tarp jų – laivo "Saturas" kapitoną Sergejų Triškina. Šįsyk tai pačiai "Limarko" laivininkystės kompanijai priklausantis laivas "Argo" prie Kamerūno krantų taip pat neteko laivo vado.

Oficialiai teigiama, kad už laivo "Saturas" įgulos išlaisvinimą "Limarko" laivininkystės kompanija nemokėjo išpirkos, tačiau tarp jūrininkų sklinda kita nuomonė.

Palei Afrikos krantus siaučiantys piratai keičia taktiką. Mat nuo balandžio įvairių šalių karinės jūrų pajėgos surengė keletą sėkmingų operacijų prieš jūrų plėšikus, keliasdešimt nusikaltėlių suėmė, keliolika žuvo. Todėl piratai nebeužgrobia laivų, ima tik įkaitus. Taip atsitiko ir su Vakarų Afrikoje užpultu AB "Limarko" laivininkystės kompanijos laivu "Argo". Jūrų plėšikai pagrobė kapitoną Dmitrijų Baškirovą. Laivas refrižeratorius "Argo" buvo užpultas Kamerūne, Gvinėjos įlan-

kos pakrantėje įsikūrusiame Douala uoste.

Laivo budėtojas pastebėjo besiantinančias dvi valtis su motoriniais varikliais ir paskelbė pavojų. Laivo antstatas buvo užrakintas, o pavojaus signalas pasiūstas ne tik į Lietuvą (Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą), bet ir kreiptasi pagalbos į Douala uosto valdžią. Į "Argo", plaukiojančio su Lietuvos vėliava, denį užlipę ginkluoti asmenys per 10-15 minučių išlaužė antstato duris, išplėšė seifą ir paėmė jį nelaisvę laivo kapitoną D. Baškirovą. Jį motorine valtimi išgabeno nežinoma kryptimi.

Po 20 minučių į įvykio vietą iš uosto atplaukė karinis kateris, kuris saugojo "Argo" iki iplaukimo į Doualą. Likę įgulos nariai užpuolikų nesudomino. Jie yra sveiki, o "Argo" yra saugiai pritvirtintas ir vyksta jo gabento krovinio iškrovimo darbai. Apie bandymus kapitoną išlaisvinti dar nežinoma.

Premjeras Andrius Kubilius pareiškė, kad išlaisvinti pagrobtą lietuvių padės ankstesnė patirtis ir tarptautinė praktika.

Bendruomenės baruose

Canberroje – lietuviškų videofilmų popietė

Šių metų gegužės 8 dieną Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba surengė nariams trečią lietuviškų videofilmų popietę Lietuvių Būstinėje, Hackett. Joje Sąjungos Valdybos pirmininkas Jonas Mockūnas pristatė DVD filmą „Išsaugota per amžius“. Nuoširdžiai dėkojame melbourniškai Lilijai Kozlovskienei 2009 m. atsiuntusiai šį filmą mūsų Valdybai.

Arie pirmąją tokią įvykusių popietę, įvykusių kovo 13 dieną, galima pasiskaityti „M.P.“ Nr. 12. Joje Roma ir Dieteris Gocantai pristatė video filmą „Lietuva 2009 metais – Dainų šventė“. Apie antrąją filmų popietę, įvykusių balandžio 10 dieną, galima pasiskaityti „M.P.“ Nr. 16. Joje Julius Žentelis pristatė video filmą apie jachtos „Ambersail“ kelionę aplink pasaulį. Tame pačiame straipsnyje lietuviškų filmų popietės buvo plačiau aprašytos Canberros Lietuvių Bendruomenės veiklos kontekste, pabrėžiant žymiai sumažėjusį lankymąsi Lietuvių Būstinėje.

Trečias filmas – „Išsaugota per amžius“ – tai Lietuvos radijo ir televizijos nuo 2003 metų surinkti įspūdingiausi Vilniaus arkikatedros aikštėje Valstybės atkūrimo progai skirti koncerto fragmentai.

Koncerte dalyvavo populiariausi Lietuvos atlikėjai, kaip pavyzdžiui, Veronika Povilionienė, Stasys Povilaitis,

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos pirmininkas Jonas Mockūnas.

Violeta Riaubiškytė-Tarasovienė, Marijonas Mikutavičius ir kiti, kurių gal nei vardai, nei veidai mums visiems iš pirmo žvilgsnio nėra pažįstami, pavyzdžiui, Skamp, ŽAS. Koncertas pasižymėjo jaunatviškumu ir skirtingais muzikiniais žanrais – nuo operos iki rap.

Apšviesta Vilniaus arkikatedra ne tiek

3

koncertui buvo fonas, kiek – tikriausia prasme – viena iš koncerto „dalyvių“. Apjungiant metus ir atlikėjus, matėme ir girdėjome chorą „Ąžuoliukas“, kuris yra tarsi tautos ateities įkūnijimas. Nepaboję vasario mėnesio šalčio, jaunieji atlikėjai priminė mums Jurgio Zauerveino žodžius: „...Drūtai laikyk, drūtai stovėkie, Lietuviškoji giminė!...“

Ačiū Barbarai Šiliniš OAM, paruošusiai popietei užkandėles.

Pažiūrėti video filmo, įskaitant keturis Valdybos narius, susirinko tryliką žmonių. Maloniai sulaukiame narių ir iš tolimesnių apylinkių, ačiū Algiiui ir Nijolei. O jei kam pasirodytų smulkmeniška akcentuoti dalyvavusių žmonių skaičių, anaipol taip nėra, kai kalbama apie bendruomenės gyvastingumą, egzistenciją.

Visose trijose video filmų popietėse buvome sujaudinti įvairių įsimintinų vaizdų, kurie praturtino mus dvasiškai. Video filme itin gražu buvo matyti jūrą žmonių, daugiausia jaunimo, susirinkusių Vilniaus arkikatedros aikštėje Lietuvos Nepriklausomybės proga. Atrodė, kad kone kiekvienas rankose laikė mažą lietuvišką vėliavėlę. Jų išreiškta viltis į Lietuvos ateitį įgauna svarumo pagalvojus apie dabartinius ekonominius sunkumus Lietuvoje.

Asmeniškai man įsimintini du vaizdai. Abu susiję su lietuvių kalba, kuri mūsų mažoje bendruomenėje, jaučiu, slysta iš nagų, ir lyg mūsų lauke liekame kiekvienas iš mūsų kovoti už save. Pirmas vaizdas, kai koncerto pradžioje poetas Justinas Marcinkevičius pasirodė scenoje kviesdamas visus aiškiai ištarti žodį LIETUVA. O antras vaizdas, kai maestro Vytautas Kernagis pasirodė scenoje ir tarytum visą

Lietuvą apkabino, paglostė savo išskėstomis rankomis, sudainuodamas Antano Baranausko „Dainų dainelę“.

„...Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų

Kalnai ir maži kalneliai.

Tenai Lietuva per amžius buvo,

Kaip sako mūsų seneliai...“

Žaibiškai mintyse sugrįžau į 2009 metų vasarą, kai aplankydamas Vilniaus Antakalnio kapines sustojau ir prie a.a. Vytauto Kernagio kapo Menininkų kalnelyje. Kukliame, gražiai sutvartame kape 2008 metais amžinai atgulė vienas iš Lietuvos išaugintų „ąžuolų“, kuris savo kūrybiniame gyvenime pasižymėjo kaip lietuvių kalbos puoselėtojas.

Pasibaigus filmui, Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos pirmininkas Jonas Mockūnas padėjo susirinkusiems ir pakvietė narius toliau pabendrauti prie kavutės ir pyragų. Dėkojame pirmininkui Jonui Mockūnui, suorganizavus nariams lietuviškų filmų popietes.

Jonas Mockūnas tuomet susirinkusius informavo, kad šiose patalpose šis renginys yra paskutinis. Nuoširdžiai dėkojame visiems Canberros Lietuvių Bendruomenės nariams ir tiems, kurių jau nebėra mūsų tarpe, kurie per pastaruosius dešimt metų vienu ar kitu būdu prisidėjo prie lietuviškos veiklos šiose patalpose.

Kviečiame jus toliau dalyvauti lietuviškoje veikloje, kai Canberros Lietuvių Bendruomenė persikraustys su visu savo turtu iš būstinės Hackett priemestėje į naujas patalpas. Tikslios persikraustymo datos kol kas dar nėra, bet prašom narius sekti Valdybos pranešimus apie pasikeitimus bei naujos būstinės adresą.

Sigita Gailiūnaitė

Garbingas jubiliejus Brisbanėje

Regina Platkauskienė

Brisbaniečiams gerai pažįstama ir gerbiama Filomena Luckienė atšventė savo ilgo gyvenimo 90 metų gimtadienį. Apsupta savo vaikų, anūkų ir proanūkų Filomena sulaukė daug sveikinimų, dovanų ir geriausių linkėjimų. Duktė Valentina ir sūnus Vidas Filomenos namuose suruošė puikias vaišes. Artimiausi jos draugai kėlė taures už jos gyvavimo gražius bei ilgus metus. Buvo prisimintas jau miręs Filomenos gyvenimo draugas Juozas, su kuriuo ji praleido arti 60 darnaus vedybinio gyvenimo metų. Svečiai dalinosi mielais prisiminimais, kai kartu dainavome, vaišinomės ir džiaugėmės gyvenimu.

Per daugelį metų Filomenos namai buvo pilni svečių, jos vaišingumui nebuvo galo. Ne tik artimieji rado prieglobstį jos namuose, apsilankę kunigai ir pažįstami. Visi buvo mielai priimami ir globojami. Kai atsivėrė vartai į Lietuvą, Filomena išsikvietė daug giminačių, juos apgyvendino, apdovanojo, net ir vestuvės iškėlė savo vienai giminaitei. Mūsų kapelionui

kun. Petriui Bačinskui susirgus, Filomena ir Juozas jį globojo ir rūpinosi jo gerbūviu. Tai vis Filomenos geros širdies darbai.

Brisbanės Lietuvių Namai be Filomenos ir Juozo pasiaukojimo bei kruopštaus darbo nebūtų išsilaikę iki šios dienos. Jie buvo tikri Namų šeimininkai. Tvarkė Namus, barą ir sekmadieniais paruošdavo lietuviškus pietus.

Filomena yra puiki deklamatorė. Ji savo eilėraščiais praturtindavo menines programas. Turėdama puikų balsą jau nuo jaunystės dainavo chore ir dabar, sulaukusi tokio garbingo amžiaus, lankosi visuose Lietuvių Namų renginiuose. Skaito lietuvišką spaudą ir dar nenešioja akių. Dar važinėjasi su savo mašina ir gyvendama viena pati dideliame name gerai save apsižiūri. Jos darželiuose pilna gėlynų o kieman suskrenda daug spalvotų paukštelių. Filomena juos kas dieną pamaitina.

Miela Filomena, sulaukusi tokių ilgų garbingų metų, džiaukis kiekviena Dievo dovanota diena. Tegul neskuba metai ir dienos tebūnie pilnos ramių valandų

Nuotraukoje – Filomena Luckienė (centre) kartu su vaikais, anūkais ir proanūkiais.

Žinutės iš Hobarto

Po poros metų prieš Velykas, kovo 13 dieną, Hobarte Lithuanian Studies Society nariai suruošė kiaušinių dažymą.

Draugijos pirmininkas dr. Algimantas Taškūnas pasikvietė dvi kiaušinių dažymo specialistes – Genovaitę Valaitienę ir Daną Binkienę. Jos Vokiečių Klubu salėje rodė, kaip reikia dažyti kiaušinius. Susirinkę apie 60 žmonių, daugiausia jaunimas, kibo dažyti savo atsineštus kiaušinius. Vieniems pavyko, kitiems nelabai, bet visi buvo patenkinti savo darbu. Organizuojant kiaušinių dažymą daug darbo įdėjo Draugijos narė Adela. Jai ir ponios iš Geelongo bei Melbourne tariame ačiū.

Motinos Dienos minėjimas Hobarte kartu su latviais ir estais vyko gegužės 1 dieną Vokiečių Klubu salėje. Į minėjimą susirinko virš 60 žmonių.

Minėjimą atidarė ir pravedė latvių bendruomenės pirmininkė Ieva Saulis. Mindaugas Kožikas pasveikino susirinkusius ir palinkėjo maloniai praleisti laiką.

Pradžioje motinoms skirtą dainą angliškai sudainavo visa salė. Vėliau latviai žodžiu ir daina latviškai sveikino motinas. Estai kalbėjo ir skaitė motinoms skirtą eilėraščių estiskai. ALB Hobarto Apylinkės Valdybos sekretorius Rimas Statkus paskaitė gerai paruoštą paskaitą. Domininkas visus sužavėjo savo sukurto mis dainomis motinai.

Pabaigoje visos motinos buvo apdovanotos šokoladu ir gėlėmis (lietuvių dovana).

Pabendravimas prie užkandžių tęsėsi iki vėlyvo vakaro.

Su padėka

J. Paškevičius

Užsienio lietuviams – 260,000 Lt

Užsienio reikalų ministerijoje (URM) gegužės 21 dieną vyko Užsienio lietuvių organizacijų projektų atrankos komisijos posėdis, kuriame buvo paskirstyta valstybės parama užsienio lietuvių bendruomenių, organizacijų ir lituanistinio švietimo įstaigų veiklai.

Komisijai, kurią sudaro Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo, Kultūros ministerijų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai, šiemet pateikti 239 projektai, kurių bendra prašoma paramos suma – 2.59 mln. litų. Užsienio lietuvių organizacijoms ir lituanistinio švietimo įstaigoms šiemet skirta 261,400 litų. Apsvarsčiusi paraiškas komisija nusprendė siūlyti visiškai arba iš dalies finansuoti 89 projektus.

Pasak URM pranešimo spaudai, pirmenybė buvo teikiama projektams, skirtiems Lietuvai reikšmingoms suka-

tims – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui ir Žalgirio mūšio 600-sioms metinėms – paminėti, lituanistinio švietimo plėtrai, bendruomeniškumo skatinimui, lietuviškai žiniasklaidai užsienyje, užsienio lietuvių ryšiams su Lietuva stiprinti.

Informacija apie komisijos priimtus sprendimus skelbiama Užsienio reikalų ministerijos svetainėje:

www.urm.lt

Taip pat URM šiemet yra numatiusi lituanistinėms mokykloms užsienyje skirti ugdymo priemones.

LR užsienio Reikalų ministerijos Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas

Spaudos ir viešųjų ryšių skyrius, Tel.: 236 2915

„Laisvės kelyje“ – ir garsių Baltijos kelio dalyvių vardai

Vilnius, 2010 m. gegužės 25 d. Tarp vardų, kurie bus įamžinti skulptūroje „Laisvės kelias“, bus ir pavardės garsių asmenybių, kurios dalyvavo istoriniame Baltijos kelyje ir kovojo už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, o dabar savo noru prisidėjo prie pilietinio projekto „Laisvės kelias“. Skulptūra iškils toje vietoje, kur ejo legendinis Baltijos kelias, ir simbolizuos susikibusių rankomis žmonių grandinę.

„Prisidėti prie šios akcijos nusprendžiau, nes pats dalyvavau Baltijos kelyje. Jo įamžinimas, priminimas bet kokiomis formomis yra sveikintinas, – teigia Nepriklausomybės Akto signataras Romualdas Ozolas. – Aš daug kartų kalbėjau, kad ir Baltijos kelio kryžiai turėtų būti įteisinti kaip paveldas... Todėl buvo malonu išgirsti apie štai tokį Baltijos kelio suak-tualinimą, kuris realiai vyksta.”

Baltijos kelio dalyvio, režisieriaus Gyčio Padegimo teigimu, tokie projektai, kaip „Laisvės kelias“, reikšmingi, nes jie vėl telkia – ir ne pykčio, nusivylimo pagrindu, kas šiandien dažna, o iškelia pozityvius dalykus. „Laisvės kelias“ – tai pozityvus telkiamasis, – teigia jis. – Aš prisidėjau prie projekto todėl, kad dalyvavau Baltijos kelyje ir man tai atrodo natūralu.”

Pasak projekto idėjos autoriaus Tado Gutausko, ši kolektyvinė skulptūra yra kovos už nepriklausomybę atminimas ir laisvės bei vienybės simbolis ateities kartoms. Tai – raginimas nepamiršti vienybės idėjų, padėjusių Lietuvai prieš dvidešimt metų išsikovoti laisvę. Kiekvieno asmens ar šeimos, parėmusios projektą, vardas ir pavardė ar šeimos pavardė bus įspaus-ta plytoje, iš kurių bus sumūryta skulptūra, iškilsianti legendinio Baltijos kelio atkarpoje Vilniuje.

„Baltijos kelias yra unikalūs. Jis negali pasikartoti. Niekada. Bet jei šis projektas bent dalimi pavyktų tokia dvasia, kokia ji buvo Baltijos kelyje, tokiomis emocijomis, ši interpretacija būtų fantastika”, – teigia R. Ozolas.

Prie šio pilietinio projekto jau prisidėjo ne tik Lietuvos, bet ir kitų šalių gyventojai, daugiausia lietuvių tautybės.

„Aš įsigijau plytą ne tik savo vardu, bet ir savo sūnui, kuris mirė 1991 m. Jis neprieštarautų – mano vaikas buvo pasiryžęs kovoti ir būtų ėjęs ir sausio 13-ąją... Jis buvo šito sukirpimo žmogus – mūsų žmogus. Manau, visi tie, kurie kovojo, tačiau kurių nebėra, turėtų būti įrašyti čia”, – teigia R. Ozolas.

Projektas „Laisvės kelias“ 2010 m. sausio 20 d. Vyriausybės nutarimu yra įtrauktas į Lietuvos valstybės atkūrimo paminėjimo reminių renginių planą, projektui patronažą suteikė Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija. „Laisvės kelią“ planuojama atidengti šių metų rugpjūčio 23 d. minint Baltijos kelio 21-ąsias metines.

Apie autorių. Tadas Gutauskas gimė 1970 m. Vilniuje. Baigė M.K.Čiurlionio menų gimnaziją, Vilniaus dailės akademiją. Studijavo Salzburgo vasaros akademijoje Austrijoje, Karališkojoje vaizduojamojo meno akademijoje Stockholme (Švedija), Islandijos meno ir amatų koledže Reikjavike. Sukūręs daugybę skulptūrų Lietuvoje ir užsienyje. Žinomiausi darbai Lietuvoje – pasaulio lietuvių vienybės simbolis – skulptūra „Vienybės medis“ sostinės Vingio parke, skulptūra „Lietuvos krepšiniui“ prie „Siemens“ arenos Vilniuje.

Daugiau informacijos:

Rytis Sabas R.sabas@mirp.lt

Prof. Birutė Galdikas – Garbės daktarė

Gegužės 24 dieną lietuvių kilmės pasaulyje garsiai antropologei, gamtosaugininkei, žymiausiai orangutangų tyrinėtojai prof. Birutei Galdikas buvo įteiktos Vytauto Didžiojo universiteto Garbės daktaro regalias. Šis apdovanojimas jai skirtas už mokslinę veiklą ir moralines vertybes, įkvėpiančias akademinę jaunomenę siekti pažinimo ir kilnių tikslų.

Birutė Marija Galdikas yra šiuolaikinės primatologijos, gamtos apsaugos, etologijos specialistė, keleto knygų apie nykstančią orangutangų rūšį autorė. Jos gyvenimas ir darbai aprašyti 6 knygose, apie ją sukurta dokumentinių filmų Indonezijoje, Japonijoje, JAV, Prancūzijoje, Italijoje, Australijoje.

1971 metais atvykusi į Indoneziją, Tanjungputing nacionaliniame parke ji įkūrė orangutangų stebėjimo centrą. Sukūrė ir įgyvendino septynis orangutangų tyrimų ir išsaugojimo projektus. 1986 metais įkūrė Tarptautinį orangutangų fondą Los Angeles, kurio skyriai veikia Indonezijoje, Australijoje, Kanadoje, Di-

Prof. Birutė Galdikas su orangutangu.

džiojoje Britanijoje.

Ateityje Birutė Galdikas ketina vystyti bendradarbiavimą su Vytauto Didžiojo universitetu: skaityti intensyvų kursą VDU studentams, bendradarbiauti tiriant Borneo orangutangų populiacijos genetinių polimorfizmą. Ji kviečia savanorius iš Lietuvos, tarp jų ir VDU Gamtos mokslų fakulteto studentus, dirbti Pasir Panjang Orangutangų globos ir karantino centre. VDU Kauno botanikos sode planuojama sodinti Birutė Galdikas vardo ažuolų giraitę. (VDU inf.)

„Visi esame sovietmečio kolaborantai“

„Visi sovietmečiu gyvenę žmonės, kurie pakluso sovietiniams įstatymams, yra kolaborantai“. Tokios nuomonės apie sovietinės okupacijos metais gyvenusių žmonių santykį su tuometine sistema laikosi buvęs sovietmečio teisėjas, dabar parlamentaras Konstantas Ramelis.

Politikas taip sureagavo į dalies konservatorių pateiktą rezoliucijos projektą, kuriuo norima patvirtinti pa-

sipriešinimo okupacijai organizacijų memorandumą, smerkiantį neefektyvų teisėsaugos institucijų darbą teisiant pokario stribus bei sovietmečio kolaborantus.

Jam iškart paprieštaravo žymaus Lietuvos partizano Adolfo Ramanausko-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė: „Tikrai ne visi Lietuvos žmonės buvo kolaborantai, toli gražu“.

Kaip gimė laisvės kovų archyvas

Spaudai paruošė
Saulė Matulevičienė

Šių metų kovą Lietuvos tautosakos rankraštynei buvo neatlygintinai perduotas 1944–1953 m. laisvės kovų dalyvių atsiminimų garso įrašų archyvas: 347 audio-kasetės, arba 520 valandų autentiškų pasakojimų apie herojišką ir tragišką pokario istoriją. Jos metraštininkas Romas Kaunietis partizanų atsiminimus pradėjo užrašinėti apie 1970-uosius ir tęsia šį darbą iki šiol. Unikali sakytinė pokario kovų istorija po Atgimimo pradėta publikuoti – išleista jau dešimt knygų. Šiuose leidiniuose – šimtai gyvenimo istorijų. Čia liudija ne vien Laisvės kovų dalyviai, rėmėjai, partizanų archyvai ir fotografijos, bet ir buvusieji kitoje pusėje – nuo trečiosios knygos vis dažniau pasitelkiamos Ypatingojo KGB archyvo bylos, pasigirsta ir vienas kitas pokario represijų dalyvio balsas.

Nudirbtas milžiniškas darbas, kaupiama medžiaga naujiems leidiniams. Lietuvių tautosakos rankraštynei fototekai ketinama perduoti kelis tūkstančius pačių partizanų darytų, R. Kauniečio reprodukuotų fotografijų negatyvų.

Perimant minėtąjį archyvą, Panevėžyje su Romu Kauniečiu apie jo gyvenimo darbą kalbėjosi Vykintas Vaitkevičius, Aistė Čepulytė ir Justinas Lingys.

Kaip tapote pokario istorijos metraštininku?

Negalėčiau vienareikšmiškai atsakyti, kodėl šį darbą pradėjau. Priešasčių buvo

daug ir įvairių. Kai 1949 metais tėvus ištrėmė į Sibirą, man buvo beveik penkeri. Trėmimo metu pavyko pabėgti (pasislėpiau miške, pirtyje). Po dviejų parų mane pasiėmė motinos sesuo ir priglaudė pas save. Vėliau mokiausi Pandėlio vidurinėje mokykloje.

Kaip žinia, Pandėlio vidurinėje mokykloje pokario metais buvo susikūrusi moksleivių pagrindinė organizacija, vėliau keletas tos organizacijos narių buvo suimti ir pateko į lagerius. Su jais buvome pažįstami jau anksčiau, o kai jie grįžo į laisvę, vėl susitikome, bendravome. Aš tuomet šiek tiek rašinėju, ir jų buvau paragintas pradėti užrašinėti kalėjusių žmonių atsiminimus. Taip jie tapo mano tarpininkais – nuvažiuodavome pas draugę kalėjusius politinius kalinius, buvusius partizanus, ryšininkus, aš užrašydavau jų pasakojimus. Tai buvo 1971–1980 m.

Iki Atgimimo diktofono neturėjau, užrašinėdavau ranka į sąsiuvinius (tokių, kaip dabar, diktofonų nebuvo, be to, jie buvo labai brangūs), tuos sąsiuvinius teko slėpti. Vienus „užkonservuodavau“ stiklainiuose, kitus sudėdavau į kokią metalinę dėžę, ją užsmaluodavau ir užkasdavau po žeme.

1968 m. buvau suimtas. Saugumiečiai namuose darė krata, konfiskavo nemažai prieškarinio literatūros, savilaidos leidinių, rado ginklą, dėl kurio buvau nuteistas pusantros metų lagerio. Čekistai man pritaikė 234 straipsnį – už ginklo laikymą, ir teisė kaip kriminalinį nusikaltėlį, nors tardė ir bylą sudarė saugumas, tris mėne-

sius Vilniuje KGB rūsiuose išlaikė. Žinoma, taip jie „pagavo du zuikius“: Maskvai nereikėjo aiškintis, kad Lietuvoje vis dar atsiranda (pagal LTSR BK 68 str.) už politiką baudžiamų piliečių, o mane nuteisė kaip kriminalinį nusikaltėlį. Ir iki šiol mūsų Nepriklausomos valstybės Aukščiausiojo teismo aš vis dar neregabituotas, kriminalinio nusikaltėlio „uodega“ vis dar velkasi iš paskos ir, matyt, vilksis iki grabo lentos. Kokiose Nepriklausomos Lietuvos valstybinėse įstaigose bedirbau, visur turėjau aiškintis, kad „nekuprotas“...

Užrašinėjant politkalinių, tremtinių, buvusių partizanų prisiminimus, reikėjo laikytis ir tam tikros konspiracijos. Pavyzdžiui, galėčiau paminėti, kaip Ukmergėje užrašinėju vieno partizano prisiminimus. Nuvažiuodavome į Pivonijos šilą ir visą naktį automobilyje tas žmogus man pasakojo, o aš užrašinėju. Kadangi galėjome būti sekami, norėdama išvengti suėmimo, tuos užrašus laikinai paslėpiau tame pačiame miške ir į namus grįžau „tuščiomis“, be jokių „kaltės“ įrodymų, o maždaug po savaitės nuvažiuodavau į tą pačią vietą, juos išsikasiau, parsivežiau, ir vėl paslėpiau – jau kitoje vietoje. Niekada nepamiršau, kad galiu būti sekamas.

Prieš pat Atgimimą iš vieno „Panevėžio balso“ korespondento įsigijau japonišką diktofoną „Panasonic“, kuris buvo atvežtas iš Vakarų. Apie 1987–1988 m. ėmiausi intensyviai užrašinėti buvusių partizanų, ginkluoto pagrindinio dalyvių prisiminimus.

Kaip tie žmonės Jums pasipasakodavo, ar reikėdavo juos įkalbinėti? Kodėl

jie tai darė – vardan istorijos, ar tai buvo ir asmeniniai pasiguodimai? Kas buvo Jūsų pateikėjai?

Viskas buvo daroma dėl pokario istorijos, faktų išsaugojimo. Mano tikslas buvo surinkti pasakojimus laisvės kovotojų, dėl savo tautos išlikimo kovojusių su ginklu rankose. Daugelis jų norėjo palikti prisiminimus ateinančioms kartoms – kad jie nežūtų kartu su jais. Žinoma, buvo vienas kitas, nenorėjęs savęs įamžinti, bet daugelis tokių kažkada buvo įmerkę „uodegas“... Visa tai aš tik vėliau supratau. Pokaris mūsų tautai buvo viena iš kruviniausių jos egzistencijos pamokų. Tauta visada turėtų žinoti, kas jos kaimynai, kas jos priešai, kas jos draugai...

Prakalbinti tuos, kurie su ginklu rankose stėjo prieš šimtus kartų galingesnius atėjūnus, ir užrašyti jų prisiminimus nebuvo taip lengva ir paprasta. Daugelis tokių žmonių vengė atvirai pasakoti apie Karo lauko teismų nuosprendžius, kuriuos jie vykdė okupantų kolaborantams, agentams, informatoriams, šnipams, nors apie susidūrimus su stribus, su rusų baudžiųjų dalinių kareiviais pasakodavo atvirai, ypač stengdavosi kuo tiksliau perteikti kautynių vaizdus. Kaip žinia, partizanai kalėjimų neturėjo ir belaisvių neimdavo. Paimtus gyvus stribus sušaudydavo vietoje, gyvus kartais paleisdavo tik rusų MGB kariuomenės kareivius.

Kai Panevėžio Sąjūdis pradėjo leisti laikraštį „Laisvas žodis“, ten buvo publikuojama ir mano surinkta medžiaga apie stribus ir rusų enkavedistų nusikaltimus Aukštaitijoje.

Tęsinys kitame „M.P.“ nr.

Linkėjimai iš Lietuvos

Mes jau trys savaites kaip Lietuvoje ir nespėjam nubėgti į visus kultūrinius renginius, kurių Lietuvoje yra tiek daug.

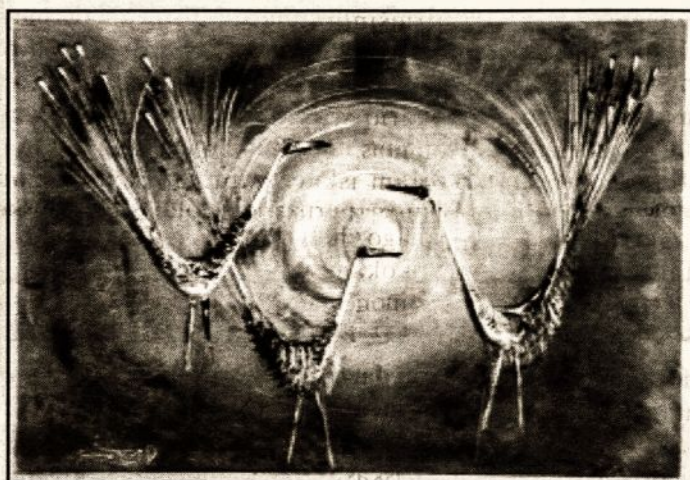
Gegužės 7 dieną įvykęs Ramonos tėvelio Vaclovo Rato – Rataiskio šimtmečio parodos atidarymas Nacionaliniame M.K. Čiurlionio Dailės Muziejuje praėjo labai sėkmingai. Tą pačią dieną Kaune įvyko knygos apie Gabrieliaus Žemkalnio tėvą Vytautą Landsbergį-Žemkalnį pristatymas. Knygos „Iš atminties ekrano“ autorius – Gabrieliaus brolis Vytautas Landsbergis.

Taigi, ta diena buvo lyg Australijos lietuvių kultūros diena Kaune. Bėgom iš knygos pristatymo į Ramonos tėvelio parodos atidarymą. Gabrielius su žmona Danute irgi apsilankė Rato parodos atidaryme.

Rato parodos atidarymas prasidėjo su „Auros“ šokėjų kūrybingai sukurtu šokiu. Šokio tema buvo iš pasakos „Dvylika bro-

lių juodvarnių“ („The Twelve Ravens“). Tą pasaką buvo iliustruota Ramonos tėvelio išleistoje knygoje Vokietijoje 1949 metais, ir ta knyga buvo eksponuota parodoje tarp visų kitų darbų. „Auros“ šokėjai pašoko lauke prie stiklinio pereinamojo koridoriaus, tarp senojo muziejaus pastato ir naujosios „extension“, nes tą dieną oras stebuklingai atšilo iki 23°C. Rato gyvenimo nuotraukų DVD, kurią mes paruošėme, yra rodoma kasdien visą laiką per parodą. Gegužės 7 d. vakare buvo reportažas apie Rato parodą per TV „Panoramos“ žinias. Visiems paroda labai patiko ir ją labai gyrė.

Su šiltais linkėjimais iš Kauno,
Ramona ir Ramutis Zakarevičiai

Jono Ivaškevičiaus nuotraukoje – vienas iš Vaclovo Rato darbų.

Ramona Ratas - Zakarevičienė kalba per parodos atidarymą.

Lietuvių kultūrinės veiklos tęstinumas Australijoje mūsų visų reikalas

Remkime Australijos Lietuvų Fondą – aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio (Tax deductible).

Naudokite pavadinimą anglų kalboje – Australian Lithuanian Foundation Inc. 44 - 50 Errol St., North Melbourne, Vic. 3051.

Turint klausimų, galite skambinti Algiiui Šimkui tel.: (03) 9578 4319.

Literatūros Popietė – Iš Aukso Aruodo

Gruodžio 28 d. Melbourne Lietuvių Namų Koncertų salėje
Fifties and sixties – the golden years of Lithuanian culture

Atvykome prieš 60 metų į šį kraštą tik su mažu ryšulėliu, bet dideliu bagažu prisiminimų – karo traumų ir nedateklių išvarginti, bet su didele meile savo kraštui.

Buvome tada jauni ir kupini kūrybinės energijos. Tą kūrybinę jėgą buvo tokia stipri, kad per pirmąjį dešimtmetį sukūrėme savo namus, klubus, visokiausias lietuviškas organizacijas – nuo skautų iki Ramovėnų.

Tų laikų rašytojai, poetai paliko didžiulį turtą mums ir ateinančioms kartoms. Gaila, kad šis didžiulis kultūrinis indėlis antrajai ir trečiajai kartai sunkiai pasiekiamas. Tačiau jie gali didžiuliuoti savo tėvų paliktu kultūriniu kraštu. Kas parašyta – niekad neišdils!

ald2010melbourne LITERATŪROS POPIETĖJE prisiminsime tuos laikus, kada savaitgalio mokyklose mokinosi virš šimto mokinių, tiek pat skautavo, šoko tautinius šokius ir dainavo. Retro pynė primins mums anuos „gerus“ laikus.

Kultūrinėje programoje bus daug nostalgijos. Tačiau ne vien... – bus muzikos, dainų, nuostabių eilėraščių, humoro akimirkų ir... Vytauto Mačernio poezijos. Eisime Vytauto Mačernio vizijų taku Šernelėje, kur šis jaunas, tragiškas poetas per savo trumpus 23 metus sukūrė gražiausias eiles.

This year's poetry and song presentation will be a celebration of sixty years of Lithuanian culture in Australia. The fifties and sixties were truly the golden years of Lithuanian culture in Australia - a time when dozens of organisations sprang up - scouts, choirs, sports clubs, dancing groups, theatre studios and a variety of books and newspapers. Lithuanian culture really flourished. Our poets and writers were at their most creative. Nostalgia for mother country inspired them to produce their best works. A slide show will remind us of those golden years. It will also lead us along the commemorative VISION PATHWAY OF VYTAUTAS MAČERNIS - a brilliant, tragic poet who died from a shrapnel wound in 1944 and is so much loved in Samogitia today.

Danutė Baltutienė

ald2010melbourne Literatūros Popietės koordinatore

Paskutinis laisvas pavasaris Lietuvoje

**Viktoras
Baltutis**

Praeitą sekmadienį atšventėme Sekmines. Adelaidės ateitininkai prieš pamaldas suruošė šventą valandą, kurios metu buvo kalbamos įvairios maldos ir Rožinis. Rožinis yra kalbamas prieš pamaldas kiekvieną sekmadienį įvairiomis inntencijomis. Rožinio vadovė Teresė Gasiūnienė jau daug metų organizuoja ir palaiko šį gražų paprotį.

Adelaidėje lietuvių katalikų Šv. Kazimiero koplyčioje, gegužės mėnesio sekmadieniais po pamaldų giedama šv. Marijos litanija ir giesmė: „Sveika Marija, Motina Dievo“. Tai primena vykusias Lietuvoje gegužines pamaldas. Jos vykdavo gegužės mėnesio šeštadienio vakarais. Mūsų miestelio medinėje bažnytelėje, susirinkdavo keliolika moterėlių ir gimnazijos kapeliono raginami mokiniai. Lietuvoje ir Europos kraštuose, tai buvo gražiausias pavasario mėnuo. Su nekantrumu laukdavome pamaldų paskutinės giesmės. Visiems labai patikdavo ši giesmė tylų gegužės vakarą. Giesmė pro atidarytas bažnyčios duris skambėdavo visame miestelyje ir plaukdavo į artimus kaimus. Miestelėnai ją išgirdę pagarbiai persižegnojo.

Girdėjau net pasakymų, kad net kai kuris žydelis kilstelėdavo savo juodą skrybėlę. Šios giesmės aidas dar ir šandien ryškiai prisimenu. Po pamaldų vaikščiojome būreliais po miestelį iki tamsos. Visas miestelis ir aplinkiniai kaimai skendo pavasario žaibus ir žieduose. Gegužė – jau atgimusios gamtos gražiausias metų mėnuo. Visa gamta atgyja po žiemos šalčių. Laukuose pirmieji sužaliuoja žiemkenčiai – rugiai, kurie iškentę žiemos šalčius, skuba kilti ilgėdamiesi pirmųjų pavasario saulės spindulių šilumos.

Lietuvos pavasariai tokie pilni gyvumo, žaibus ir saulės. Australijos pava-

saris daug pilkesnis. Nors visi jaučia gamtos atsigavimą, bet nėra tokio perversmo, tokio visos gamtos atgimimo, kai po šalios žiemos žemė sužaliuoja ir sužydi, kai padangėje pasirodo pirmieji grįžę iš pietų paukščiai, kai pakilęs vėversėlis skelbia pavasarį. Visi sodai pabala nuo vaismedžių žiedų, ir oras pilnas kvapniais žiedų aromato. Laukuose nuo šalčių atsigavusioje žemėje beriami vasarojaus pasėlio grūdai, sodinamos bulvės ir daržai. Lietuvoje sakydavo, kad pavasarį ir akmuo juda.

Po ilgos žiemos basam išbėgti į ką tik šiek tiek nuo pavasariškos saulutės išilusią žemę, buvo didelis malonumas. Visa aplinka atsigavusi, alsavo šviežumu ir gyvybe. Visur jautėsi gamtos atgimimas, kuris įsismelgdavo ir į žmogaus vidų, jį užliedamas gyvenimu, troškimu kurti ir sotintis žemės teikiamomis gėrybėmis. Ypač nepamirštami yra pavasariniai ūkio darbai, kuriuose tiek daug sudėta triūso, pasitikėjimo žemės dosnumu. Kiekvienas žemėn bertas grūdus atnešdavo šimteriopą derlių. Tie pilni saulės ir jaunystės pavasariai kartu primena ir tuo metu artėjančią Europoje audrą.

Paskutinis laisvoje Lietuvoje 1940 metų pavasaris buvo labai gražus, bet jau jautėsi besikaupiantys debesys Europos danguje. Džiaugėmės atgavę Vilnių, dėl kurio pora dešimtmečių meldėmės prieš pamokas mokyklose, pirkome Vilniui vaduoti ženkliukus ir dainavome: „Mes be Vilniaus nenurimsim“. Vilnius grąžintas, bet atimta Lietuvos nepriklausomybė.

Tuometinėje Europoje Vokietijos ekspansijos nepajėgė sustabdyti Didžioji Britanija ir Prancūzija. Vokietijos fiureris siautė lyg paleistas liūtas, užimdamas vis naujas teritorijas. Lietuva 1939 metais kovo 22-ą netenka Klaipėdos krašto. Brolis grįžęs iš Šilutės gimnazijos, pasakojo, kaip 1939 metų kovo 22-rosios rytą į gimnaziją atvyko trys jauni, juodomis uniformomis apsirengę, su didžiulėmis svas-tikomis ant rankovių vyrai ir pareikalavo

Nukelta į 7 psl.

Olimpiniam čempionui Romui Ubartui – 50

Pirmasis nepriklausomos Lietuvos olimpinis čempionas, disko metikas Romas Ubartas gegužės 26 dieną atšventė gražų 50 metų jubiliejų. Šilutės rajono Juknaičių kaime gimęs lietuvių lengvaatletis nugalėjo 1992 metų Barcelonos vasaros olimpiadų žaidynių disko metimo rungties varžybose. Katalonijos sostinės olimpiniam stadione R. Ubartas diską nusviedė 65.12 m. Jo garbei pirmą kartą olimpiadų žaidynių istorijoje buvo pakelta Lietuvos trispalvė ir sugrotas himnas.

Tai įvyko 1992 m. rugpjūčio 5 d. vakare olimpiniam Barcelonos stadione ant Manjocos kalno.

„Tai didelė šventė visai Lietuvos olimpinei šeimai. Valstybės gyvenime yra datų, kurios aukso raidėmis įrašomos į istoriją. Tokia buvo R. Ubarto pergalė Barcelonoje, stebint 64,000 žiūrovų. Džiaugsmui nebuvo ribų. Man visi olimpiečiai vieni, bet įsimintiniausias buvo R. Ubarto aukštas Barcelonoje, – prisiminė Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas. – Romas išliko aukščiausios klasės sportininku ir puikiu žmogumi”.

LTOK jubiliejaus proga įteikė R. Ubartui „Olimpiadų žiedą“ apdovanojimą.

„Romas iškili ir didi asmenybė. Jis savo žinias ir patirtį perteikia auklėtiniams. Linkiu auklėtiniams pakartoti jų rezultatų“, – sakė Kūno kultūros ir sporto departamento vienas vadovų Ritas Vaiginas, įteikęs olimpiniam čempionui „Sporto garbės komandoro ženklą“.

Vėliau R. Ubartą, kuris gyvena su ištikima bendražyge žmona Tatjana, treniuoja jaunimą, o su veteranais žaidžia krepšinį, gėlėmis ir dovanomis apipylė Lietuvos olimpiečių asociacija ir olim-

piečių klubas, Lietuvos lengvosios atletikos federacija, Vilniaus pedagoginio universiteto profesūra, Šilutės rajono ir Panevėžio miesto atstovai, Lietuvos olimpinio sporto centro ir Olimpines akademijos vadovai.

Visi sveikintojai pabrėžė, kad R. Ubartas yra pats kukliausias olimpinis čempionas, džiaugėsi, jog pirmą nepriklausomos Lietuvos olimpinį aukso medalį iškovojo lengvaatlečių šeimos narys.

„Optimistas nuolat konstruoja laivą arba lėktuvą, o pesimistas – parašutą. Tegul tavo laivas nuolat nesustoja“, – linkėjo Olimpines akademijos prezidentas Povilas Karoblis.

„Jaučiu susijaudinimą, vis tik man 50 metų. Kur krypta tas gyvenimas? Rytoj dar jausiu, jog aukštyn, o paskui? Širdis virpa nuo jūsų sveikinimų. Džiaugiuosi, kad savo trenerio man suteiktą patirtį dabar galiu perduoti auklėtiniams“, – dėkojo R. Ubartas.

Nuoširdus, paprastas, net didžiosios šlovės metais nevadinęs savęs žvaigždė, R. Ubartas diską pradėjo mėtyti 1979 metais. 1986-aisiais jis Stuttgarte pirmąsyk tapo Europos čempionu, diską numetęs 67.07 metro. 1988 metų Seulo olimpiadoje atstovaudamas Sovietų sąjungos rinktinei iškovojo sidabro medalį.

Geriausias asmeninis rezultatas – 70.06 m – pasiektas 1988 m. gegužės 8 d. Smalininkuose.

Po oficialių iššikmių R. Ubartas bendravo su žiniasklaidos atstovais.

– Ar išliko tos Barcelonos pergalės akimirkos?

– Išliko, gal truputį tik patamsėjo, užmiršau kai ką. Euforija tokia buvo, tiek

Artūras Poviliūnas ir Romas Ubartas su žmona Tatjana.

džiaugsmo. Dėl ašarų dabar tiksliai neprisimenu. Išdidumas ant pakyls tikrai buvo. Tai buvo pergalė, kurios aš siekiau visą gyvenimą. Tokios akimirkos – nepamiršiu.

– Kas procentais lėmė jūsų pergalę?

– 99% darbo ir 1% talento. Mūsų sporto šakoje gali būti koks nori talentingas, bet jei neįdėsi 10 metų darbo – nieko nebus.

– Kodėl Lietuva garsi disko metikais?

– Lietuva garsi disko metimo tradicijomis, žmonėmis. Tai – krepšinio ir disko metimo šalis. Abiejuose sporto šakose reikia aukštų žmonių. Aš daug paimčiau krepšinininkų į lengvaatlečių treniruotes. Buvo Baltušnikas, Pocius, Jaras ir Plungė. Tai tokia plejada specialistų, kad po jų negalėjo išnykti tradicija. Dabar sako, kad yra duobė. Sutinku, po Virgio Alekno bus 4-5 metai, kol brės naujoji karta, bet ji jau auga. Diskas Lietuvoje nedings niekada, kaip ir krepšinis.

– Kokia ta trenerio duona?

– Ir saldi, ir rupi. Atsirado visokie organizaciniai ir buitiniai dalykai, kurių net

negalvojau, kad gali būti. Pasirodo treniruoti yra tiek problemų. Treneris dabar yra visapusiškas žmogus, kaip vadybininkas. Daug žinių reikia, kurių anksčiau nereikėjo.

– Ko siekiate, kaip treneris?

– Kad mano auklėtiniai pasiektų tokių aukštumų, kaip aš ir Virgis (Aleksna). Čia būtų idealus variantas. Pradžiai jau yra, Mantas Jusis iškovojo kelialapį į jaunimo olimpiadą Singapūre ir kovojo, kaip tikras vyras. Ėjo, kaip tankas. Jo trečioji vieta Maskvoje, kaip pergalė.

– Jūs nesiskusdavote blogomis sąlygomis, o auklėtiniai?

– Jie nesiskundžia, bet išaugo kitoje aplinkoje. Žmonės pasikeitė, priprato prie geresnio gyvenimo. Mūsų laikais mes turėjome geras sąlygas. Už tave viskas buvo organizuota, tu tik diską mėtydavai ir viskas. Dabar žmonės kitokie. Jie daugiau žiūri pragmatizmo, jei negali pinigų iškovoti, jis neina (sportuoti). Kartą pasikeitė, idėjinio sporto neliko. Nežinau, ar čia gerai, ar blogai. (Delfi)

Vytautas Karazija „Laiškai draugams“

Vertė Alena Karazijienė

Naujakurys Balyje

Tėsinys iš „M.P.“ nr. 20.

Kaip atsikratyti širšių nepajudinus nei piršto

Jeigu Balyje pasaulis apsiverčia aukštyn kojom, nebūtinai reikia tuojau ką nors daryti. Gyvenimas pats savaime viską atstato į teisingas vėžes. Ir dažniausiai tai atsitinka visai natūraliai ir be jokių tavo pastangų. Iš tiesų, turbūt geriausia būtų gyventi pagal nuostabią filosofiją, kuria vadovaujasi šunės – visuomet taupyk energiją ir kantriai lauk, kol atsitiks kas nors malonaus. Taip yra daug geriau, negu jaudintis ir bandyti tuojau viską išspręsti.

Taip jau atsitiko, kad viloje atsirado širšių problema. Aš jų gerai nepažįstu, bet jos yra didelės, labai piktos ir greitos. Ta gauja labai gudriai isikūrė būstą mano gyvenamojo kambario lubų neprieinamame kampelyje. Tiesa, jos truputį neapskaičiavo – trumpiausias kelias nuo jų būstinės į ryžių laukus veda tiesiai pro lubų vėduoklės besisukančius sparnus. Kaip ir lėktuvai skrendantys į Ngura Rai aerodromą, širšės naviguoja regimai, taigi kiekvienas individas turi surasti sau geriausią kelią. Tas uždavinys ir nuolatinis pavojus gyvybei taip išsiutina tas, kurioms pavyksta išvengti mirties, kad jos iš karto puola bet kokį arti pasitaikiusį žmogų.

Kai keli vilos gyventojai buvo labai skaudžiai įgelti, mano nenoras užmušti bet kokį gyvą sutvėrimą labai sumažėjo ir aš ėmiau ieškoti būdų sunaikinti tas mano ramaus, taikingo gyvenimo kliūtis.

Kaip lengva atsakyti savo asmeniškos filosofijos, kai pasidaro per daug skausminga arba nepatogu jos laikytis. Aš dabar geriau suprantu savo gyvenimo vadovo p. Markso žodžius: „Jeigu tau nepatinka mano principai – aš turiu kitų“. Gera pasakyta, Groucho!

Ir taip prasidėjo begalinis naikintuvų ieškojimas: sprogstančių nuodų burbuolių, purškalo vabzdžiams, net stulbinančių granatų – tiegi pasakius, bet ko, kas padėtų atsikratyti tų nerimstančių, agresyvių mažųjų teroristų.

Savaite ieškojęs ir nieko neradęs, aš nutariau pats ką nors daryti. Aš turėjau tik paprastą vabzdžių purškuvą, kuris sėkmingai sunaikindavo uodus, tačiau širšėms nedarė jokios žalos. Bet tuo metu aš to nežinojau. Tad pasistačiau klibančias kopėčias, užlipau iki pat lubų ir nutaikęs pūktuvą į širšių lizdą, drebančiom rankom paspaudžiau galvutę ilgam purškimui ir... puršktuvo snapelis nulūžo.

Ketvirčio sekundės purškalo kaip tik užteko pažadinti kiekvieną lizdo širšę, ir jos visos puolė tikrinti, kas jas puola, o pamačiusios, apsupo mano galvą pasiryžusios užgelti mane mirtinai. Mano strateginis pasitraukimas buvo kristi stacia galva žemyn, kartu dar griebiantis rankomis už kopėčių kaip kokia beždžionė džunglėse. Kritau ant grindų ir, visai apglušęs, labai negrąžčiai puolau į plaukymo baseiną.

Sekančią dieną aš apsipratau su mintimi, kad, deja, nors ir nenorom, turiu gyventi kartu su širšėmis. Aš ramiai sėdėjau gukšnodamas šaltą gėrimą, kai kažkokia širšė (aišku, atpažinusi mane iš vakarykštės dienos) staiga šovė prie mano veido ir staiga pasisukusi nuskrido šalin, išgąsdinusi mane, bet neįgėlusi.

Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo konferencija

Š. m. birželio 22 d. Londone rengiama **Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo konferencija**, kuria siekiama suburti įtakingiausius pasaulio lietuvius verslininkus ir padėti pritraukti investicijas į perspektyvias augančias Lietuvos įmones.

Konferencija yra Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo tęsinys. Forumu siekiama įtraukti pasaulio lietuvius, verslininkus ir ekonomikos sričių ekspertus į Lietuvos ekonominį gyvenimą, paskatinti juos plėtoti verslą Lietuvoje. 2009 m. vykusiame trečiajame Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo dalyvavo 320 verslo atstovų iš 32 pasaulio šalių.

Šiųmetinio Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo tema – „Moderniųjų technologijų inovacijos ir investicijos: nuo vietinio prie globalaus“. Londone rinksis tokių žymių pasaulinių kompanijų atstovai kaip „IBM Corporate Technology & Intellectual Property“, „Strategic Staffing Solutions“, „Barclays Global Retail Banking Technology“.

Galiu prisiekti, kad jos ten visos kikenos dėl mano baimės. Bet staiga ore atsirado kažkoks keistas kvapas. Darbštieji ryžių augintojai už vilos baigė nuimti derlių ir dabar degino stiebus, o tiršti kvapnūs degėsių dūmai apgaubė visą vilą. Aš pabėgau į pajūrį, kur galėjau kvėpuoti, galvodamas kokios nelaimės dar gali mane užtikti. Ir pagaliau pasinėres į vieną iš maloniausių jausmų – savęs gailėjimąsi – sugrįžau į vilą, kurioje dūmai jau buvo išsisklaidę.

Ir žinote ką? Ant gyvenamojo kambario grindų gulėjo krūvos negyvų širšių.

Renginį organizuojančios Lietuvos verslo konfederacijos ICC Lietuva prezidentas Valdas Sutkus teigia, kad forumu siekiama įtraukti pasaulio lietuvius, verslininkus ir ekonomikos sričių ekspertus į Lietuvos ekonominį gyvenimą ir skatinti juos plėtoti verslą Lietuvoje.

Norinčioms renginyje prisistatyti augančioms įmonėms iki birželio 4 d. reikia užpildyti anketą tinklalapyje:

www.plef.lt/contest

Atrankos konkursas organizuojamas kartu su Saulėtekio slėniu, „Open Coffee Club“ ir „Startups.lt“.

Daugiau informacijos ir registracija į konferenciją vykdoma tinklalapyje:

www.plef.lt

Daugiau informacijos:

Dalia Venslovaitė,

Lietuvos verslo konfederacija ICC Lietuva projektų vadovė, tel.: +370 5 212 1111,

mob. tel.: +370 685 00084,

e. paštas: info@plef.lt, www.plef.lt

Nė viena neatsilaikė prieš natūralų Bali ryžių auginimo procesą. Aš lengviau atsikvėpia, bet buvau ir truputį nusiminęs. Jeigu būčiau pasielgęs kaip išmintingas šuo, o ne kaip žmogus, aš būčiau sutaukęs daug energijos, leidęs gamtai eiti savo keliu, ir mano širšių problema būtų išsprendusi pati. Aš būčiau turėjęs savo iliuziją, kad aš be reikalo nieko neužmušu, vieton dabar įgyto supratimo, kad esu toks pat plėšrūnas kaip kiti, žiūrintis savo patogumo. Ir nebūčiau nukritęs nuo tų prakeiktų kopėčių.

(Bus daugiau)

Paskutinis laisvas pavasaris Lietuvoje

Atkelta iš 5 psl.

nuleisti gimnazijos kieme iškeltą Lietuvos trispalvę. Gimnazijos mokiniai susirinkę, su ašaromis akyse, giedojo Lietuvos himną, kurį norėjo sustabdyti, bet mokiniai nekreipė dėmesio ir nuleidę trispalvę, gražiai ją sulankstė. Juodmarškiniai iškėlė Vokietijos vėliavą, kvietė atiduoti pagarbą didžiuoju saliotu nacių vėliavai, gimnazijos mokiniai išsiskirstė, pagarbą atidavė tikrai trys vokiečiai.

Po Klaipėdos krašto praradimo visoje Lietuvoje įtampa ir netikrumas dar labiau padidėjo. Per radiją ir spaudą Lietuvos vyriausybės nariai ramino visą Tautą, kad Lietuva pasiskelbė neutrali ir į jokių karų ir tarptautinius konfliktus nesivels. Keitėsi Lietuvos vyriausybės, negalėdamos valstybės išvesti iš vis labiau kylančios įtampos, kurią kėlė Lietuvos kaimynai. Sovietai gražinę Vilniaus kraštą, įvedė savo kariuomenės dalinius į Lietuvą. Įtampa vis augo ir rytojaus dangus darėsi vis blyškesnis ir labiau miglotas.

Gražus ir šiltas 1940 metų birželio mėnuo. Birželio viduryje sovietų ultimatumo

priversta Lietuva keičia vyriausybę, prezidentas palieka Lietuvą, nauja vyriausybė sudaroma iš Lietuvos komunistų ar jiems pritariančiųjų.

Grįžę rudenį į mokyklos suolus, pajutome pasikeitimus. Dingo nuo sienų kryžiai ir tautinės spalvos ir kai kurių buvusių Lietuvos iškiliųjų asmenų portretai. Pakibo ūsuotas Stalinas ir visa jo klika.

Per vienerius sovietinio valdymo metus Lietuva prarado viską, ką buvo sukūrusi per nepriklausomo gyvenimo laikotarpį. Išformuota kariuomenė, švietimo sistema pakeista, ekonominė gerovė ir ūkis radikaliai griauamas, dingsta iš parduotuvių prekės, neaiškus gaivalas perima savivaldybės ir kitas valdymosi sistemos. Organizuojami didžiuliai mitingai, su vėliavomis, su sovietų herojų paveikslais, reikiama apie naują gyvenimą, apie sovietinį rojų, apie laimę ir draugystę, apie nenugalimą Raudonąją armiją, apie viską kas rusiška, kas komunistiška, kad tik nušlavus, kad tik sumenkinus buvusį ramų ir taikų ankstyvesnį gyvenimą. □

Vytauto Didžiojo universiteto Vasaros kursai

Vytauto Didžiojo universitetas ir Lietuvių išeivijos institutas kviečia už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvius nuo 18 metų, į **Vytauto Didžiojo universiteto vasaros kursus – Refresh Lithuania**, kurie vyks 2010 m. liepos 5 - 16 dienomis Kaune. VDU vasaros kursai – tai visus pasaulyje išsibarsčiusius lietuvius, o ypač jaunimą jungianti idėja, kurios tikslas yra išlaikyti išsisklaidžiusios tautos dalies ryšį su Tėvyne bei supažindinti su šiuolaikine Lietuva.

2010 m. liepą vyksiantys kursai yra skirti studentiško amžiaus lietuvių išeivijos atstovams, norintiems palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuva, besidomintiems lietuvių kalba, Lietuvos kultūra ir istorija, šalies socialine, ekonomine bei politine padėtimi. VDU vasaros kursų globėja – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Irena Degutienė.

Vasaros kursų metu numatomos šios veiklos:

1. Lietuvos ir išeivijos istorijos, Lietuvos kultūros ir meno paskaitos, diskusijų klubai.
2. Lietuvių kalbos praktika, kalbos kultūra, šiuolaikinės liet. kalbos vartojimo įgūdžių tobulinimas.
3. Kultūrinė, pažintinė veikla (muziejai, ekskursijos, meno renginiai).
4. Pažintis su Seimo, Vyriausybės bei kitų vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų darbu.
5. Pažintis su Vytauto Didžiojo universiteto studijų programomis bei bendruomene.

Registruotis į kursus galima elektroniniu paštu, atsiunčiant užpildytą dalyvio anketą.

Anketas prašome siųsti iki balandžio 1 dienos. Išsamesnę informaciją apie programą ir registracijos formas rasite internete <http://www.iseivijosinstitutas.lt/index.php?cid=664>

Kontaktai: **Vida Bagdonavičienė**, tel.: +370 67 971289.

Ingrida Celešiūtė, tel.: +370 67 194589.

e-mail: pla@isc.vdu.lt

Lietuvių išeivijos institutas

Jadvygai Viliūnienei

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukras – teisininkę Gintą ir daktarę Vidą su šeimomis. Skausmo valandoje liūdime kartu.

Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija

Iškeliauvus į amžinybę mielai

Jadvygai Viliūnienei,

nuoširdžiai užjaučiame dukras Gintą ir Vidą, anūkus, šeimas, artimuosius ir kartu liūdime.

Tamara ir Benius Vingiliai

Ilgų metų mielai bičiulei

A+A Jadvygai Viliūnienei

mirus, kartu liūdedama giliai užjaučiu dukras Gintą ir Vidą su šeimomis ir visais artimaisiais.

Elena Jonaitienė su šeima

Vietoj Gėlių

aukoju "Mūsų Pastogei" \$50.

Brangiai mūsų draugei

Jadvygai Viliūnienei

išėjus pro vėlių vartelius ir mus palikusiai apraudojimui nutraukto ir turiningo jos gyvenimo, dukroms Gintai ir Vidai, o taip pat ir visiems, kurių širdys buvo paliestos Jadvygos sceninio talento, nuoširdžiausia užuojauta reiškiamo ir jos atminimui skiriame "Mūsų Pastogei" \$100.

Genovaitė, Ugnė ir Kajus Kazokai

Mirus

Jadvygai Viliūnienei,

nuoširdžiai užjaučiame dukras – teisininkę Gintą ir daktarę Vidą su šeimomis. Skausmo valandoje liūdime kartu.

Onutė ir Algis Kapočiai, Martyna ir Anskis Reisgiai

Iškeliauvus amžinybėn šviesaus atminimo

Jadvygai Viliūnienei,

reiškiu gilią užuojautą dukroms Gintai ir Vidai, jų šeimoms, draugams čia ir užjūriuose. Liūdžiu kartu dėl skaudžios netekties.

Jadvyga Dambrauskienė

Prisimindami neseniai mirusius mūsų gerus draugus bei prietelius

A+A Donatą Dunda,

A+A Petrą Baltutį,

A+A Gediminą Karaziją,

aukojame "Mūsų Pastogei" \$70.

Kristina Čėsnaite - Brazaitis, Vytas, Linas Brazaitis, Renoldas Čėsna

The **ald2010melbourne**

invite all youth between the ages of 5 and 18 to participate in the **Youth Art Show, 27 – 30 December 2010** during the Lithuanian Days in Melbourne 2010

FIRE, WATER, EARTH, AIR

How do we respect and nurture these sacred elements so precious and in need of great care and attention in our world today? How can we help Mother Earth get back on track? Artworks must relate to the theme. Prizes will be awarded to the most creative, inventive and inspiring artworks that re-think, re-cycle or re-use materials. Any medium accepted.

Size limit 1m x 1m. Ages – 5 - 18

Opening December 28th, 11:30 am, Lithuanian House, Melbourne
Prize donations welcome!

Please call or e-mail **Julija Simankevičius** to book in your Artwork.

Ph: (03) 988 5 1792 E-mail: studio2@imaging.com.au

Before : November 1, 2010

Melbournio pensininkų dėmesiui

Pensininkų pietūs įvyks **antradienį, 8 birželio 8 dieną, 11 val. ryto Melbournio Lietuvių Klube**. Laukiame visus atvykstant. Maloniai kviečiame prisijungti ir naujus narius.
Pensininkų Sąjungos Valdyba

Kviečiame visus Sydnėjaus lietuvius ir angliškai kalbančius jų draugus š.m. **birželio 13 dieną, 2 val. p.p. apsilankyti Latvių Namuose, 32 Parnell Street, Strathfield**, kur vyks

Trėmimų į Sibirą paminėjimas

Pranešimas bus skaitomas angliškai ir bus įdomus norintiems plačiau sužinoti apie tremtinių išgyvenimus. Kartu su latviais ir estais prisiminsime ir pagerbsime išvežtųjų atminimą. Po pranešimo bus turininga programa.

Po programos visi svečiai ir programos dalyviai kviečiami pasivaikinti pyragaičiais, išgerti taurę vyno ir pabendrauti su mumis.

Baltų Komiteto vardu

Rasa Blansjaar

Minėdami mylimo vyro, tėvo ir senelio

A+A Kazio Belkaus

mirties dešimtmetį; aukojame "Mūsų Pastogei" \$150.

Elvyra Belkienė,

Zitos ir Jeronimo šeimos

A+A Jadvygai Viliūnienei

mirus, mūsų gilus liūdesys ir užuojauta dukterims Gintai ir Vidai bei jų šeimoms.

Aleksandra Vingienė, Kristina Vingytė, Laima ir Vytenis Šliogeriai

Išvežimų minėjimas Melbourne

Sekmadienį, birželio 13 dieną, 2 val. p.p. Melbourne Lietuvių Namų Teatro salėje minėsime Gedulo ir Vilties Dieną.

Paskaitą skaitys **p. Gabrielius Žemkalnis**.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Bibliotekos Bičiulių Būrelis kviečia į renginį

Tremtiniai į Rytus – tremtiniai į Vakarus,

kuris įvyks sekmadienį, birželio 20 dieną, 2 val. p.p. Sydnejaus Lietuvių Klube, Bankstown.

Renginį pristato **dr. Vytautas Doniela**.

PRISIMINIMAI: Elena Jonaitienė, Antanas Laukaitis,
Nijolė Jankutė - Užubalienė.

SKAITOVI: Aida Zastarskytė - Abromas, Onutė Maksvytienė,
Arvydas Rupšys.

DAINUOJA: "Atspindys"

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Bibliotekos Bičiulių Būrelis

Pabaltiečių Trėmimų Minėjimas Canberroje

Trėmimų minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 13 dieną, 2 val. p.p. Lenkų Klube, David Street, Turner.

Šia proga paskaitą skaitys **dr. Janis Priedkalns**.

Po trumpos meninės programos seks vaišės.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjunga

Tremtinių pagerbimas Hobarte

ALB Hobarto Apylinkės Valdyba kviečia bendruomenės narius sekmadienį, birželio 13 dieną, 10 val. ryto į katalikų St. John bažnyčią, 62 Bowden Street, Glenorchy, kur australas kunigas laikys šv. Mišias, skirtas pagerbti Baltijos tautų tremtinius. Po pamaldų pabendrausime prie kavos.

ALB Hobarto Apylinkės Valdyba

NOTICE TO MEMBERS OF AUSTRALIAN LITHUANIAN COMMUNITY - SYDNEY INC.

Australian Lithuanian Community - Sydney Inc. Executive Committee (Apylinkės Valdyba), in accordance with Incorporated Associations article 25(1), is calling a

Special General Meeting

Sunday 4th July 2010, 2.30pm,

Sydney Lithuanian Club Ltd., 16-20 Meredith Street Bankstown

Agenda

To receive and vote on the following Resolution:

That the members of the Australian Lithuanian Community-Sydney Inc. ratify the present Executive Committee (Apylinkės Valdyba) consisting of Vytautas Juska, Greta Savickaite-Fletcher, Audrone Pouichene, Kristina Diciunas and Jadvyga Burokas.

If the Resolution is defeated, then the current Committee will resign and a new Executive Committee of the Association needs to be elected to hold office until the next Annual General Meeting in October 2010.

If an election of a new Executive Committee (Apylinkės Valdyba) needs to be held then written nominations are required. Therefore, written nominations are called from members which must be signed by two (2) members and accompanied by a written consent of the candidate. The consent can be written on the same nomination page.

Nominations should be addressed to and must be received no later than 27th June 2010:

Secretary

Australian Lithuanian Community-Sydney Inc

C/o Public Officer

43B Edgar Street,

AUBURN, NSW 2144

Each member is entitled to appoint another member as a proxy. Proxy forms are available from the Public Officer at the above given address and must be returned to the Secretary at the same address no later than 3rd July 2010. Each member can obtain no more than five (5) proxies.

Executive Committee

Australian Lithuanian Community-Sydney Inc.

AL Dienų Ruošos Komitetas Melbourne 2010

Pirmininkė Rita Mačiulaitienė tel: 0425 704 890

Iždininkė Vilija Dukas

Sekretorė Danguolė Juška

Korespondencijos adresas: 20 Boyd Street, ALTONA, Victoria 3018.

e-mail: juskagirl@y7mail.com

www.ald2010.org

Sydnejaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414

E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Pirmadieniais ir šeštadieniais – Klubas uždarytas

Antradieniais – sekmadieniais – Klubas atidarytas nuo 12 val. dienos.

Klubo restoranas

Virtuvėje dirba šefas **Antonio**.

Pietūs – nuo 12 val. dienos iki 3 val. p.p.

Vakarienė – nuo 6 val. p.p. iki 9 val. p.p.

Sekmadieniais – nuo 12 val. be pertraukos

Sekmadieniais – Svetlanos lietuviški patiekalai

Karaoke kiekvieno penktadienio vakarą (nuo 7 val. vakaro).

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai

LITHUANIAN CO-OPERATIVE CREDIT SOCIETY "TALKA" LTD

LOANS

EASY TERMS

NO FEES

From 20-06-2010

Home purchase, renovations, investments

now **7.0% p.a.**

First home buyers rate

6.5% for 12 months

TERM DEPOSITS

from 01-06-2010

12 mth. **6.15% p.a.**

6 mth. **5.80% p.a.**

3 mth. **5.50% p.a.**

Funds may be withdrawn before end of term, in which case 0.5% is paid on the withdrawn amount.

MELBOURNE

03 9328 3466

ADELAIDE

08 8362 7377

SYDNEY

02 9482 0082

FAX

03 9328 4957

Reikia naujo pianino!

Sydnejaus lietuvių choras "Daina" prieš daugelį metų rinko pinigų dėl Lidcombe St. Joachim's bažnyčios vargonų. Sydnejaus lietuvių bendruomenės dosnumo dėka, vargonai buvo nupirkti. Nors vargonai yra bažnyčios nuosavybė, bet jau eilę metų, net ir šiandien juos naudoja Sydnejaus lietuviai.

Šiuo metu choras "Daina" naudoja mažą, seną Lietuvių Klubo pianiną, kuris jau visai susidėvėjęs. Žinodami Lietuvių Klubo finansinę padėtį mes negalime prašyti, kad Klubas nupirktų naują pianiną. Tačiau Sydnejaus Lietuvių Klubas nutarė prašyti paramos iš NSW valstijos. Paaškęjo, kad valstybės *grant* yra įmanoma gauti, jeigu ir mūsų lietuvių bendruomenė parodys savo iniciatyvą tam reikalui – būtent pradės rinkliavą pianino įsigijimui. Aš, **Birutė Aleknaitė**, choro vadovė, prašau jūsų dosnumo naujo pianino įsigijimui. Aukas priima choro "Daina" Valdyba. Ačiū visiems.

"Mūsų Pastogė": Skelbimai, užuojautos ir pan. priimami ne vėliau pirmadienio 10 val. ryto.

(Vidurdienį laikraštis perduodamas spaustuvei)

Deadline for ads – Mondays 10 a.m.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklapis: www.sluc.org.au/Pastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Danius Kairaitis, Anskis Reigys, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškama nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.